

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **T. H. P.**, zastoupené advokátem Mgr. Markem Čechovským, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 1. 2015, čj. MV-147571-5/SO/sen-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2018, čj. 9 A 34/2015-74, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Žalobkyni **se u k l á d á** zaplatit soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 1. 2015, čj. MV-147571-5/SO/sen-2014, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 10. 2014, čj. OAM-4939-38/PP-2013, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[2] Žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž součástí je i návrh na přiznání odkladného účinku. Ten stěžovatelka odůvodňuje předně tím, že jí v případě nutnosti opustit území ČR hrozí nenahraditelná újma. Žije v ČR přerušovaně již 16 let a má zde vytvořeno veškeré rodinné, sociální a kulturní zázemí. Na území ČR žije prakticky celá její rodina včetně šestiletého syna (F. P., nar. X), který je občanem ČR, navštěvuje Základní školu na Praze 10 (U Vršovického nádraží) a zde taktéž dochází k praktickému lékaři. S ohledem na jeho státní příslušnost

není možné, aby se stěžovatelkou vycestoval, jelikož není oprávněn ve Vietnamu pobývat. V ČR by musel zůstat sám, neboť jeho otec je nekontaktní a o syna se nikdy nestaral. Syn stěžovatelky by se tak dostal do tíživé životní situace odporující čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte. Na území domovského státu stěžovatelka žádné relevantní zázemí nemá a na vycestování a následný pobyt by musela vynaložit nemalé finanční prostředky. Zásadní újma vyplývající ze situace, kdy by ztratila možnost pobývat na území ČR a musela opustit syna, nemůže být srovnatelná s újmou, která by mohla vzniknout někomu jinému a rovněž nemůže být dotčen veřejný zájem. Stěžovatelka odkazuje též na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 73/2011-100, podle něhož by v případě nepřiznání odkladného účinku bylo zasaženo do práva stěžovatele bezprostředně se účastnit řízení a být v kontaktu se svým zástupcem. Argumentuje rovněž usnesením městského soudu ve skutkově obdobné věci (sp. zn. 1 A 98/2016), podle něhož pokud nemůže dojít k zásadnímu ohrožení veřejného zájmu, je klíčové respektovat práva nezletilých, která mohou být rozhodnutím dotčena.

[4] Žalovaná se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[5] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva základní předpoklady. Soud přizná žalobě (kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže (i) by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže (ii) to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval, k tomu, aby kasační stížnosti mohl být odkladný účinek přiznán, musí navrhovatel v prvé řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 27/2012-32 a čj. 6 Ads 99/2013-11), který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje. Důvody možného vzniku újmy jsou vždy subjektivní, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

[7] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných v dané věci stěžovatelkou dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. jsou zde naplněny.

[8] Stěžovatelka v nyní posuzované věci předně splnila svou povinnost tvrdit újmu, kterou by pro ni znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud doposud nemá k dispozici správní spis a k návrhu se ani nevyjádřila žalovaná, která je se situací stěžovatelky jistě dobře obeznámena. Za těchto okolností proto lze při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku vycházet z tvrzení samotné stěžovatelky, pokud jde o zásah do jejího rodinného a soukromého života. Rodinný život stěžovatelky je ostatně popsán i v odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu.

[9] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se závěry dovozovanými stěžovatelkou z citované judikatury, podle nichž by fakticky odkladný účinek měl být přiznán kasační stížnosti v zásadě u každého cizince, který se domáhá zrušení rozhodnutí, s nímž je spojeno nucené ukončení jeho pobytu na území ČR. V žádosti o přiznání odkladného účinku je nutné vylicit individualizované a závažné okolnosti, které mimořádné vyloučení účinků pravomocného rozhodnutí odůvodňují; nelze pouze obecně argumentovat právem na spravedlivý proces (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 2 Azs 271/2015-32). Tak tomu ostatně bylo i ve stěžovatelkou odkazovaném usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 73/2011-100. Obecně platí, že samotné právo stěžovatele účastnit se osobně řízení o kasační stížnosti či být v kontaktu se svým zástupcem pro přiznání odkladného účinku nepostačuje (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 8 Azs 262/2018-24, čj. 2 Azs 271/2015-32, případně čj. 6 Azs 302/2018-24).

[10] Nejvyšší správní soud se tak musel i v dané věci zabývat tím, zda v případě stěžovatelky existují nějaké další individuální okolnosti způsobilé odůvodnit přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti. Takovou výjimečnou okolností je zde právě skutečnost, že stěžovatelka je matkou šestiletého dítěte, které je občanem ČR, žije zde a mimo jiné i navštěvuje základní školu. Soud nepřehlédl, že syn stěžovatelky dle pravomocného soudního rozhodnutí občanství získal na základě souhlasného prohlášení stěžovatelky a J. B., který byl zapsán jako otec dítěte, ačkoliv věděl, že jeho biologickým otcem není, za což převzal od osoby vietnamské národnosti částku ve výši 1 000 Kč, jakožto část přislíbené celkové odměny ve výši 60 000 Kč, což činil s vědomím a cílem zajistit pro dítě české občanství a pro stěžovatelku povolení k dlouhodobému pobytu (za tento skutek byl J. B. odsouzen trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 3 T 134/2013, pro úmyslný trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky). Otázka, zda výše uvedené představuje obcházení zákona a současně neumožňuje vyhovět žádosti stěžovatelky o vydání povolení k přechodnému pobytu, však představuje samotné meritum sporu, jímž se soud v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku nemůže zabývat. Pro posouzení tohoto návrhu je naopak podstatné, že matrikový otec nezletilého se jím stal za výše uvedených okolností, a proto se jako logické jeví tvrzení stěžovatelky, že otec není se synem v kontaktu a neprojevuje o něj zájem. Soud nemá pochybnosti o tom, že povinnost opustit nezletilého syna by pro stěžovatelku představovala újmu zásadní intenzity (srov. též stěžovatelkou zmiňovaný čl. 3 Úmluvy o právech dítěte). Uvedené ostatně nezpochybňuje ani žalovaná.

[11] Z podkladů, které má Nejvyšší správní soud v dané věci k dispozici, nevyplývá, že by stěžovatelce svědčil jiný titul k pobytu na území ČR, než oprávnění navazující na řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu (viz § 87y zákona o pobytu cizinců). Nelze tedy vyloučit, že pokud by nedošlo k odložení právních účinků napadeného rozhodnutí do doby meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti, byla by stěžovatelka skutečně nucena ještě před tímto rozhodnutím ČR opustit. Jak v této souvislosti připomněl Nejvyšší správní soud např. v usnesení čj. 5 As 73/2011-100, „*je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že*

bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na určitou dobu.“ V daném případě tak Nejvyšší správní soud shledal příčinnou souvislost mezi právními účinky napadeného rozhodnutí a možným vznikem intenzivní újmy stěžovatelce.

[12] Pokud jde o další předpoklady přiznání odkladného účinku, je třeba zdůraznit, že je vždy na žalovaném správním orgánu, aby zpochybnil důvodnost návrhu na přiznání odkladného účinku, tedy aby tvrdil (osvědčil), že přiznání odkladného účinku se nepřiměřeným způsobem dotkne práv třetích osob a bude v rozporu s veřejným zájmem. Pokud tak neučiní, nevede to automaticky k vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku. Pasivita žalovaného však zvyšuje pravděpodobnost, že soud nebude schopen zjistit existenci okolností bránících přiznání odkladného účinku a návrhu vyhoví. Žalovaná v dané věci netvrdila, že by přiznání odkladného účinku mohlo být v rozporu s právy třetích osob, a ani soudu není taková skutečnost známa. K rozporu s důležitým veřejným zájmem žalovaná rovněž nic neuvedla. Soud si je nicméně vědom existence veřejného zájmu na tom, aby na území ČR pobývali pouze cizinci disponující platným pobytovým oprávněním. K zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku ovšem nestačí pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, nýbrž je nutné vážit s pomocí testu proporcionality intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svěřícího stěžovatelce s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 5 As 17/2008-131). Soud si je vědom, že v dané věci došlo podle pravomocného soudního rozhodnutí k výše již popsanému skutku (zajištění české občanství dítěti stěžovatelky za úplatu). Uvedené je nicméně třeba vážit ve vztahu k základnímu právu stěžovatelky (zde zejm. právo na rodinný život). V dané věci popsaný veřejný zájem nedosahuje takové intenzity, aby jej bylo možno považovat za „důležitý“ ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. a v důsledku toho návrh na přiznání odkladného účinku zamítnout. Svou intenzitou nemůže převážet nad případnými důsledky, které by opuštění ČR pro stěžovatelku mělo. Jakkoliv je výše zmiňované a trestním soudem popsané jednání nežádoucí a je v zájmu ČR chránit se před neoprávněně pobývajícími cizinci na svém území, hrozící újma stěžovatelky zde ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. převažuje.

[13] S odkazem na již existující judikaturu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 77/2005-96) je nutno ještě dodat, že v případě přiznání odkladného účinku dle § 107 s. ř. s. se do rozhodnutí o kasační stížnosti pozastavují účinky nejen ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu, ale odkladný účinek kasační stížnosti působí i ve vztahu k rozhodnutí žalované (napadenému žalobou u městského soudu). Přiznání odkladného účinku odsouvá účinky rozhodnutí žalovaného správního orgánu po dobu, kdy je zákonnost napadeného rozhodnutí přezkoumávána. Ztotožní-li se kasační soud s krajským soudem v tom, že rozhodnutí žalovaného bylo v souladu se zákonem, pak bude povinností stěžovatelky respektovat důsledky rozhodnutí žalovaného, které u soudu napadla. Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.). Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

[14] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, ve výši 1 000 Kč. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, *per analogiam*; srov. k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 27/2012-32]. Nejvyšší správní soud proto současně rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

[15] Poplatek lze zaplatit buď vylepením kolků na příslušném tiskopisu (viz níže), nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je 1080528518. Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. října 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

Místo pro nalepení kolkových známek: